
Wanneer ging Jezus terug naar Zijn Vader?

Inleiding

Door een aantal bijbelstudies over Johannes 14-16, kort voor Hemelvaartsdag, raakte ik verzeild bij de bovenstaande vraag. Ik wist niet beter of Jezus is terug gegaan naar Zijn Vader toen Hij voor het oog van Zijn discipelen verdween in de wolken (Handelingen 1:1-11).

Als we Jezus' spreken over Zijn heengaan tot de Vader, zoals we het lezen in het evangelie van Johannes, bestuderen, moeten we de conclusie trekken dat hier meer mee bedoeld wordt dan alleen het gebeuren van Handelingen 1.

Het verstaan hiervan geeft duidelijkheid bij teksten als Joh.15:5 en 16, die beiden over Jezus' heengaan tot de Vader spreken. Het gaat hier echter over twee verschillende zaken.

Hieronder zet ik een aantal gegevens op een rij, die ik gevonden heb tijdens mijn zoektocht naar meer helderheid in deze zaken. Ik werk de gegevens niet uit tot een kant en klaar verhaal, maar wil je graag uitdagen om mee te komen in mijn zoektocht en zelf mijn conclusies te toetsen. Het is geen gesneden koek, maar een lange opsomming van feiten, die ik probeer met elkaar in verband te brengen. Succes!

Vier vragen

De informatie hieronder concentreert zich rondom vier vragen:

- Wanneer ging Jezus naar de Vader?
- Wanneer werd Jezus verheerlijkt?
- Wat is de betekenis van de Hemelvaart?
- Hoe zit het met het ontvangen van de Geest zoals beschreven in Joh.20:21-23?

Wanneer ging Jezus naar de Vader?

Wanneer ging Jezus naar de Vader? Pas bij de Hemelvaart (Hand.1) of al eerder?

Johannes spreekt vaak over de Vader

Als er één evangelie is, waar we kunnen ontdekken hoe het zit tussen Jezus en de Vader, is dat het evangelie van Johannes. 101 keer komt in dit evangelie het woord 'Vader' voor, tegen 93 keer in de overige drie evangeliën samen.

De Vader en Jezus zijn samen

Jezus heeft regelmatig laten merken dat Hij en Zijn Vader onlosmakelijk met elkaar verbonden waren. Ze waren als het ware altijd samen, ook al was Jezus op dat moment op aarde.

- 'Wie Mij heeft gezien, die heeft de Vader gezien' (14:9).
- 'Geloof Mij, dat Ik in den Vader ben en de Vader in Mij is; en indien niet, zo geloof Mij om de werken zelf' (14:11).

Jezus laat zien wie de Vader is en Hij kan dat alleen doen, omdat Hij en de Vader één zijn (Joh.10:30). Ook al is Jezus op aarde; toch is Hij ook altijd met Zijn Vader (8:29). Als Zijn discipelen wegvallen, is de vader nog steeds bij Hem (16:32), met uitzondering van de drie uren aan het kruis, als Jezus roept: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt U mij verlaten?' (Matth.27:46). *Of is dat laatste alleen Jezus' beleving geweest?*

Jezus spreekt over Zijn heengaan tot de Vader

Een lange tijd tijdens Zijn bediening spreekt Jezus niet over Zijn eventuele heengaan.

Na verloop van tijd gaat Hij daar wel over spreken. Hij zegt, eerst tegen het volk (7:33; 12:35) en later ook tegen de discipelen apart(12:8; 13:33), dat Hij nog maar een kleine poos bij hen zal zijn.

Jezus heeft het er steeds over dat Hij zal heengaan tot de Vader (7:33; 13:1; 3; 14:12; 14:16-17; 14:28; 16:5-7; 17:13).

Jezus verbindt de tijd rondom Zijn sterven met het heengaan naar de Vader.

Jezus gaat na de opstanding naar Zijn Vader

Als Maria Magdalena de zojuist opgestane Jezus in de graftuin ontmoet, wil ze Hem aanraken, maar Jezus zegt dan: 'Raak Mij niet aan, want Ik ben nog niet opgevaren tot Mijn Vader; maar ga heen tot Mijn broeders, en zeg hun: Ik vare op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God' (Joh. 20:17-18). Zie ook Mk.16:9. *Helaas vinden we in Matth.28:1-9 een andere versie van dit verhaal.*

Jezus laat Zich na Zijn opstanding niet meer zien in Zijn aardse gestalte, maar verschijnt alleen nog met Zijn opstandingslichaam aan de discipelen. Hij is niet meer verschenen aan de wereld / het volk (Hand.10:41).

Jezus verschijnt steeds vanuit het niets en is ook niet meer gebonden aan de wetten der materie. Hij kan bijvoorbeeld binnenkomen terwijl de deur dicht is. We lezen nergens dat Jezus in die 40 dagen ergens logeert. Hij moet echter toch ergens gebleven zijn. Dit maakt het aannemelijk dat Hij steeds heen en weer kwam uit de hemelse sferen naar beneden.

In Hand.1:3 staat dat Jezus gedurende 40 dagen verscheen aan Zijn discipelen. Uit de beschrijvingen in de evangeliën kunnen we opmaken dat dit niet een constante aanwezigheid is geweest van 40 dagen, maar een periode van 40 dagen waarin Jezus een aantal keren verscheen (zie ook Hand.13:31). In Joh.20:26; 21:14 lezen we hier meer over.

Ook bij de verschijningen blijkt de verbondenheid tussen Jezus en de Vader

- 'In dien dag (bij het weerzien) zult gij bekennen, dat Ik in Mijn Vader ben, en gij in Mij, en Ik in u' (Joh 14:20).
- 'Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren; en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen, en zullen woning bij hem maken' (Joh 14:23).

Meestal wordt gezegd dat Jezus pas naar de Vader ging bij de Hemelvaart. Hij ging toen inderdaad naar de Vader en mocht aan Zijn rechterhand plaatsnemen (Mark.16:19), maar Jezus was ook al eerder bij de Vader. Dit hoeft ons niet te verwonderen, want:

- Jezus is klaar met Zijn werk (zie Joh.17:4; 19:30).
- Jezus was altijd al met de Vader, ook tijdens Zijn bediening.

Als we er vanuit gaan dat Jezus direct na de opstanding naar Zijn Vader ging, valt er ook licht op teksten als Joh.16:5-7 en 16-17. In vers 5-7 wordt het heengaan van Jezus verbonden met de komst van de Trooster. Het heengaan (Hemelvaart) staat daar in relatie tot de uitstorting van de Heilige Geest (Pinksteren).

In Joh.16:16-17 praat Jezus ook over het heengaan tot de Vader. En na daar (een korte tijd) geweest te zijn, zal Hij Zijn discipelen weer terug zien (16:19-22). Dit laatste kan niet over iets anders gaan dan de verschijningen na de opstanding.

Jezus verscheen nog 40 dagen lang op aarde, zodat de discipelen het bewijs zouden ontvangen dat Hij echt was opgestaan (de basis van het evangelie en de hoop van elke christen – 1Kor.15:12-22) en onderwijs ontvangen met betrekking tot het werk wat ze zouden gaan doen (Joh.14:12-14; Hand.1:3). De Trooster zou Jezus 'vervangen' (14:16) en kon dus niet komen zo lang Jezus nog op aarde contact had met Zijn discipelen.

Wanneer werd Jezus verheerlijkt?

Het feit dat Jezus naar de Vader gaat, heeft alles te maken met Zijn verheerlijking. Hierover schrijft Johannes ook een aantal keren. De vraag waar we echter mee geconfronteerd worden, is deze: Wanneer heeft deze verheerlijking plaats gevonden?

Op het moment dat de Heilige Geest wordt uitgestort, is deze verheerlijking een feit (Joh.7:39).

In Hand.3:13 getuigt Petrus over God die Zijn kind Jezus verheerlijkt heeft. Stefanus ziet later de heerlijkheid van God en Jezus die aan de rechterhand van de Vader staat (Hand.7:55-56).

Jezus moet dus verheerlijkt zijn voordat de Heilige Geest komt. Doorgaans wordt gezegd dat deze verheerlijking realiteit wordt bij de Hemelvaart. In het evangelie van Johannes ontdekken we echter dat de verheerlijking van Jezus zich niet beperkt tot één moment, maar dat die in fasen heeft plaatsgevonden vanaf het moment dat Judas Iskariot de paaszaal verlaat (Joh.13:31).

- In Joh.7:39 staat dat eerst de verheerlijking van Jezus zal zijn en daarna ontvangen de gelovigen de Geest. Er staat niet de Geest direct na de verheerlijking zal komen. Slechts de volgorde is hier van belang. Het kan direct erna zijn, maar er kan ook nog enige tijd tussen zitten. De verheerlijking hoeft dus niet 10 dagen of minder voor Pinksteren te zijn geweest, maar het kan ook iets langer daarvoor zijn. Enkele teksten in het evangelie van Johannes wijzen daarop.

- De opstanding van Lazarus is tot verheerlijking van Jezus (Joh.11:4). Hij wordt door dit wonder groot gemaakt OP AARDE! Deze verheerlijking reken ik nog niet tot de definitieve verheerlijking van Jezus (door de Vader en in de hemel), omdat we ook te maken hebben met Joh.12:23-27 en 13:31-32. Die teksten geven aan dat het verheerlijken op een later tijdstip plaats vindt dan bij de opstanding van Lazarus.
- Na de intocht in Jeruzalem zegt Jezus: 'Nu is de ure gekomen dat de Zoon des Mensen verheerlijkt zal worden'. Jezus zegt dit 2 á 3 dagen voor Zijn kruisiging. De 'ure' is ingegaan dat de Zoon des Mensen verheerlijkt zal worden; niet op het moment dat Jezus dit uitspreekt, maar wel kort daarna. Jezus zegt dit omdat er Grieken zijn die Jezus willen zien. Uit het antwoord van Jezus blijkt dat Hij Zich nu wil bezig houden met dat waarvoor Hij gekomen is, dus niet meer met een visite van een paar Grieken. Hij spreekt over Zijn sterven en het vrucht dragen daardoor, in combinatie met Zijn verheerlijking (12:23-27). Kort na dit moment zal de verheerlijking dus beginnen.
- Dat moment is blijkbaar aangebroken tijdens de paasmaaltijd. Als na verloop van tijd Judas de zaal verlaten heeft, zegt Jezus: 'Nu is de Zoon des Mensen verheerlijkt en God is in Hem verheerlijkt' (13:31) Het lijkt alsof Jezus in de voltooid tijd praat. In het vers erna koppelt Hij echter deze verheerlijking aan iets wat nog zal gebeuren (13:32). We kunnen hieruit afleiden dat er op dit moment iets gebeurt, maar dat er ook meer zal volgen. Wat is er zo speciaal aan dit moment?
Toen Judas wegging uit de paaszaal trad het hele scenario wat uitmondde in Jezus' dood in werking. Hij zou nu in de handen van mensen worden overgeleverd. Ook in 13:1-3 kunnen we duidelijk lezen dat 'het' nu begint en dat het niet meer terug gedraaid kan worden. Jezus moet nu verder.
Op dit moment wordt Jezus het 'offerlam', wat genomen wordt om te sterven, in plaats van mensen. Hij zal blijken te zijn het volmaakte offer, wat als enige offer acceptabel is voor de Vader. Jezus spreekt hier over Zijn verheerlijking en die van de Vader. Zijn eigen verheerlijking slaat op het feit dat Hij het volmaakte offer is wat nu gebracht zal worden (Joh.10:17-18). De verheerlijking van de Vader slaat op het feit dat in het aanbieden van dit offer de Vader verheerlijkt wordt. Jezus is immers Zijn Zoon, die door Hem zelf gezonden is. Vers 32 maakt echter duidelijk dat deze verheerlijking hiermee niet klaar is. Het zal verder gaan.
- In Johannes 17, aan het slot van het gesprek tussen Jezus en Zijn discipelen die op weg zijn naar Gethsémane, spreekt ook over Zijn verheerlijking. Jezus spreekt in dit gebed met de Vader over Zijn discipelen (met uitzondering van vers 20-21 en mogelijk ook vers 22-23). Dit gebed is merkwaardig, omdat heden en toekomst erin door elkaar lijken te lopen. Jezus beschouwt de periode onder de mensen als afgesloten (17:11-13), terwijl Hij nog moet sterven.

In het gebed aan de Vader vraagt Jezus de Vader om Hem te verheerlijken, zodat Hij ook de Vader zal verheerlijken. Jezus doelt met dit verheerlijken op het offer wat Hij zal gaan brengen (17:1-2).

Jezus zegt dat Hij op aarde de Vader verheerlijkt heeft en vraagt of de Vader ook Hem wil verheerlijken. Met dit verheerlijken bedoelt Hij dat Hij de heerlijkheid terug krijgt die Hij had toen Hij bij de Vader was voordat de wereld was (17:4-5).

Jezus is verheerlijkt (heerlijk geworden) OP AARDE in de Zijnen, de discipelen (17:10).

In vers 22-24 lijkt Jezus in de toekomstige tijd te praten. Er wordt namelijk gesproken over heerlijkheid die Jezus van de Vader heeft ontvangen en ook heeft gegeven aan 'de gelovigen'.

Jezus zegt dat Hij de heerlijkheid die de Vader Hem gegeven heeft, ook aan hen (de gelovigen in het algemeen / de discipelen) heeft gegeven, zodat ze één zullen zijn en daarin aan de wereld zullen laten zien dat de Vader Jezus gezonden heeft en hoe groot Zijn liefde is (17:22-23).

Jezus vraagt aan Zijn Vader dat degenen die aan Hem gegeven zijn, ook bij Hem mogen zijn, zodat ze de heerlijkheid zullen zien die Jezus van de Vader gekregen hebt (17:24). Uit de context blijkt dat Jezus hier niet in de eerste plaats doelt op de ontmoeting met de gelovigen bij de wederkomst, maar ook weer op de verschijningen in de 40 dagen tot aan de hemelvaart.

[Zie voor de uitwerking van dit punt de aparte studie over Johannes 17.](#)

- Petrus noemt in Handelingen 2:33 dat Jezus is verhoogd door de Vader. Hij doelt hier ongetwijfeld op het feit dat Jezus vanaf de Hemelvaart aan de rechterhand van God is gezeten (Mark.16:19). Zie ook Hebr.1:13; 8:1; 10:12; 12:2.
- In Rom.6:4 wordt duidelijk dat de opstanding van Christus en het verkrijgen van Zijn heerlijkheid verbonden zijn. 'Wij zijn dan met Hem begraven, door den doop in den dood, opdat, gelijkewijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, also ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden'.
- Uit 1Kor.15:22-23 en 42-43 kunnen we opmaken dat Jezus bij Zijn opstanding een verheerlijkt lichaam had, zoals ook wij dat zullen krijgen bij onze opstanding. Was het hebben van dit verheerlijkte lichaam een bewijs van Zijn verheerlijking?

Als we alle gegevens over Jezus' verheerlijking recht willen doen, moet deze verheerlijking zich hebben afgespeeld tussen Joh.13:31 (als Judas is weggegaan uit de paaszaal) en Handelingen 2 (als de Geest is uitgestort, als bewijs van het feit dat Jezus verhoogd is).

- De verheerlijking heeft te maken met het volmaakte offer wat Jezus is en brengt.
- De verheerlijking heeft te maken met de opstanding in het nieuwe leven en het Zichzelf aanbieden aan de Vader.
- De verheerlijking heeft te maken met de verhoging van Jezus door de Vader als Hij is opgevaren naar de hemel bij de Hemelvaart.

Er is dus een periode van verheerlijking, te beginnen als het offer begint en te eindigen als Hij de rechterstoel beklimt (Mark.16:19). Dit laatste was het specifieke van de Hemelvaart.

Wat is de betekenis van de Hemelvaart?

Johannes verbindt in Zijn evangelie overduidelijk het heengaan van Jezus tot de Vader aan de gebeurtenissen rondom kruis en opstanding.

Daarnaast spreekt hij ook drie keer over de Hemelvaart van de Zoon des Mensen: 3:13; 6:62 en 20:17-18. De laatste genoemde tekst gaat over de Hemelvaart van Jezus direct na de opstanding. De middelste tekst gaat waarschijnlijk over de Hemelvaart, die zich 10 dagen voor Pinksteren voltrekt. Markus en Lukas wijden aan deze Hemelvaart nog wat teksten, maar Johannes doet dat niet.

Wat is betekenis van de Hemelvaart van Jezus (10 dagen voor Pinksteren)?

- Met het beklimmen van de troon in de hemel aanvaardde Jezus het koningsschap / ontving Hij het koningsschap weer terug. De volgende keer dat Hij de aarde zal betreden, is dat om te richten.
- Jezus heeft Zijn discipelen nog 40 dagen lang af en toe gezien, maar nu zullen ze Hem niet meer zien.
- De Voorspraak kan nu komen. Hij zal de plaats van Jezus op aarde innemen.

Hoe zit het met het ontvangen van de Geest zoals beschreven in Joh.20:21-23?

Op de avond van de opstandingsdag stond Jezus in het midden van de discipelen en dan gebeurt het volgende:

'Jezus dan zeide wederom tot hen: Vrede zij ulieden, gelijkewijs Mij de Vader gezonden heeft, zende Ik ook ulieden. En als Hij dit gezegd had, blies Hij op hen, en zeide tot hen: Ontvangt den Heiligen Geest. Zo gij iemands zonden vergeeft, dien worden zij vergeven; zo gij iemands zonden houdt, dien zijn zij gehouden' (Joh.20:21-23)

Johannes is de enige evangelist die vermeldt dat Jezus hier op Zijn discipelen blaast en dat zij de Heilige Geest ontvangen.

Daarnaast wordt op de Pinksterdag, 50 dagen later, de Heilige Geest uitgestort. Uit Hand.1:4-5 blijkt dat we deze twee gebeurtenissen rondom de Heilige Geest niet moeten verwarren. Het gaat om twee momenten, met een eigen betekenis.

We moeten het verschil waarschijnlijk als volgt verwoorden:

- Het zenden van de discipelen begint op de avond van de opstandingsdag. Zij ontvangen de kracht voor dat werk en gaan ook pas getuigen vanaf de Pinksterdag. De uitstorting van de Geest op de Pinksterdag heeft ook alles te maken met het geestelijke herstel van het volk Israël. [Zie voor de uitwerking van dit punt de aparte studie over Johannes 17.](#)

Tot slot

Terugkijkend op dit proces, ben ik mezelf ervan bewust dat het hier niet gaat om de ontdekking van enorme geloofswaarheden. Het gaat feitelijk om een klein stukje informatie, waarvoor mijn ogen tot op dat moment gesloten waren. Nu ik het zie, ben ik daar blij om. Het geeft weer een klein beetje meer licht op alles wat ik graag over Jezus Christus wil weten. Ik hoef mezelf voortaan bij het lezen en uitleggen van Johannes 14-16 ook niet meer in bochten te wringen om het maar kloppend te krijgen. Gods Woord legt immers zichzelf uit.

Johannes 20 – de verborgen Hemelvaart (zonder dat iemand het zag)
 Handelingen 1 – de zichtbare Hemelvaart (voor de ogen van de discipelen)

Het bijzondere van Hemelvaartsdag is niet dat Jezus naar de hemel ging, maar dat er op die dag een einde kwam aan Zijn zichtbare, lichamelijke aanwezigheid op aarde! Zijn aardse bediening was nu helemaal voltooid.

Hieronder de hoofdpunten van deze studie in een overzicht.

